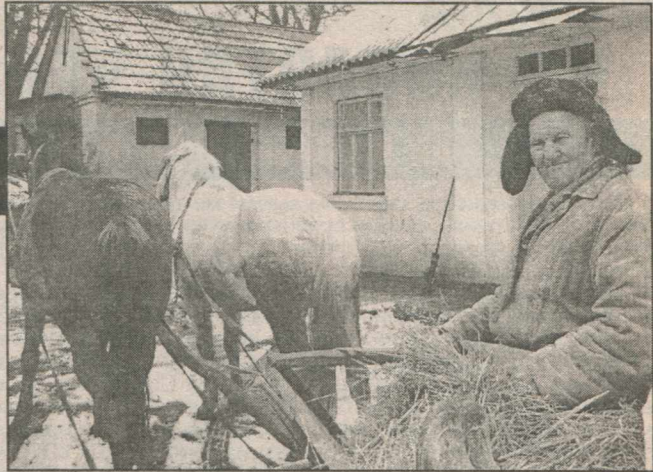

ВІДЧАЙДУХА ІЗ КОРАБЛИЩ

Нещодавно в одній із центральних газет прочитав оприлюднену Міністерством охорони здоров'я України інформацію, у якій йдеться про те, що середньостатистична жінка у нашій країні живе 72,4 року, а чоловік – 61,5. Причому, лише три роки тому чоловіки в середньому жили на рік, а жінки – на два довше. Звісно, справа лікарів, науковців, демографів та інших фахівців досліджувати, що вкочоруче віку співвітчизникам і псує далеку від європейської демографічну картину. Я ж хочу розповісти про людину, яка у поважному віці (82 роки!) не тільки зберігає активні фізичні кондиції, а й досі успішно трудиться підвозчиком у ТзОВ «Радівське». Мова йде про Іларіона Марковича Кондратюка із Кораблищ...

«ИСКУПАЛ ВИНУ» В ПЕЧОРІ

Віхами долі Іларіона Кондратюка можна зпომилково дати характеристику поколінню, яке прийшло у світ за панської Польщі, зустрівши «червонозоряний» вересень 1939 року, який згодом успішно поховав надії українців. Велика Вітчизняна війна стала ще одним духовним випитом, як і післявоєнне десятиліття важкої, зачасти невдячної праці у колгоспах.

До війни Іларіон разом із батьком хазяйнував на 5-ти гектарах землі. У 1943 році коваківці, які рейдували у Карпати, поблизу села для потреб партизанів відібрали у юнака коня.

– Війна – є війна! – так прокоментував цю втрату Марко Кондратюк. Десятки тисяч людей щодня гинули на фронтах, тож розводили якісь суди-пересуди за коня старий господар не став. За віком кораблищенський газда уже не міг потрапити у фронтове пекло, але з 1944-го року внесок у перемогу робив на ливарному заводі у Макіївці...

А ось Іларіона того ж 1944-го у своєму селі ледь не розстріляли. Ті ж такі ковпаківці. Принаймні, так називали вершники у червонозоряних кашкетах. Хтось із дурного розуму їх обстріляв, когось убили чи то поранили. Ось тоді під гарячу руку скривджених місцевим населенням партизанів потрапили Іларіон та ще кілька односельців.

– Ми вас визволяємо, а ви у нас стріляєте! – дорікнули кораблищенцям. – Ми теж можемо вас розстріляти!

Однак ніхто селян не карав. Зупинила можливість розправу якась поміркована голова:

– Не надо! Они кровью искупают свою вину!

І хоч Іларіон Кондратюк жодного відношення до стрілянини не мав, все-таки три роки у Печорі далеко за Воркутою «искупал вину» на лісокомбінаті. Лише селянський гарт і, очевидно, міцні генетичні корені роду трударів дали змогу витримати цей страшний іспит на виживання.

ПІШКИ ІЗ ЛУГАНСЬКА В... КОРАБЛИЩЕ

Після десятимісячного перебування вдома 20-літнього парубка відправили у так зване ФЗО – «фабрично-заводское обучение» у Луганськ. Три місяці працював у шахті, на поверхні, став свідком загибелі кількох шахтарів. Можливо, трагедія у шахті остаточно сформувала рішення тікати дотому разом із Миколою Вороньком зі Смородви. Добиралися дотому один місяць і три дні. А всіляких гірких і веселих пригод, які трапилися у Донецьку, Дніпропетровську, Житомирі, Вінниці, Шепетівці – не злічити. У

той час, доки син блукав дорогами України, до нього у Луганськ їздив батько. Іларіона там не застав. Переболіли тривогами батьківська душа і материнське серце. Втім, їх стан може оцінити лише той, хто денно і нічно виглядав із життєвих доріг свою кровинку...

ФІРМАН РУЧКАВСЯ З МОЗГОВИМ

У повоєнному вірі якість упорядкувалося життя Іларіона Кондратюка, якого у селі здавна поважно величають «Маркович», віддаючи таким чином і шану батькові славною трударю землі української. У його колгоспну долю вписалася майже вся історія місцевого господарювання. Двадцять один рік возив голів колгоспу, тож не дивно, що вважався ледь не другою людиною після своїх керівників. Якраз у ті щасливі роки, коли у буйноцвітлі літ нуртувала молодість і сила вигравала, Іларіон Кондратюк скупався у людяності перших секретарів обкому і райкому Компартії України Івана Мозгового та Михайла Усанова, ручкався із товаришем Новаковцем та іншими високопосадовцями з Рівного та Млинова. Згодом Іларіон Маркович шість років був завідувачим фермою, три роки очолював городню бригаду. І досі пам'ятає, як за сезон збирали по 18 тонн помідорів, до 100 тонн – огірків, а капуста – не рахували. Крім цього, у колгоспній біографії невтомного трудівника шестирічна сторінка, коли палив котла у кормоцеху ферми. Ісюди кораблищенський хазяїн справлявся з обов'язками, за що йому дякувало і начальство, і такі ж, як і сам, рядові господарського фронту. Зрештою, і досі у селі його вважають найкращим їздовим за всю історію колгоспу. Чому склалася така думка? Очевидно, про це слід запитати кораблищенців, які знають, що кажуть...

ЦИДУЛКА НА ПАМ'ЯТЬ

На жаль, горе-реформа аграрного сектору в Україні у дев'яностих роках минулого століття поставила не тільки хрест на колгоспах, а й узагалі бодяй на елементарному господарському розрахунку. Усе валилося, ламалося, розтягувалося, розкрадалося. Боляче за такою хазяйською помпеєю було спостерігати Іларіону Марковичу, але ж що він міг вдіяти супроти тотальної розрухи. Хоча до останнього тримався на бастіонах сільгоспідприємства, приховував інвентар, щоб після стабілізації можна було його використати. Але все марно, бо таких відчайдухів було небагато. Як пам'ять про оте безладдя зберігає цидулку, у якій зафіксовано, що на 485 гривень назбирав на фермерських руїнах цегли, каміння, а ось із нев-

томною супутницею долі своєї – дружиною Зінаїдою Кирилівною – колишнє сільгоспідприємство так і не розрахувався. Чи знайдеться толк у Кораблищах якийсь добротинець, що поверне славній жінці 1526 гривень? Поки що це запитання риторичне.

І У 82 РОКИ БОРОЗНИ НЕ ПСУЄ...

У своїй, майже шістдесятилітній, трудовій біографії Іларіон Маркович має «прогул» лише за 2003 рік. Бо й у 82-річному віці працює підвозчиком кормів у ТзОВ «Радівське». Причому трудиться на совість. І втомі не відчуває. Мабуть, на лісоповалі у Печорі було важче.

– Хоч і втомлююся, – відзначає кораблищенський відчайдух, – але множить мої сили лад у сім'ї сина Миколи. Невістка Марія, дві внучки, правнучка і правнук, повага від них – то найкращий еліксир молодості та допінг для відновлення фізичних і духовних сил.

Коли сімейство Кондратюків збирається у Кораблищах, то глава родоводу забуває про втому. Навпаки, сил прибуває, енергія закипає. Цікаво, що Іларіон Маркович невістку собі народив сам. Якість їхав у автобусі, а вродливе дівча запропонувало йому присісти на своє місце.

– Ось комусь пощастить із невісткою! – напівжартома-напівсерйозно висловив вдячність чоловік.

– Якщо маєте сина, то і вашою невісткою стану! – відпарувала красуня.

Звісно, тоді цей діалог обоє сприйняли за веселу автобусну дипломатію. А коли син Микола привів у хату...її, то на серці у батька оселилася вічна і щира вдячність Богу: вихована красуня з автобуса стала його невісткою. І звати її Марія.

Не секрет, що додає Марковичу снаги до праці і сил те, що він не вживає спиртного. Років із тридцять і грама дурману не мав у роті. Хай би оту безалкогольну паузу взяли за взірць численні випивохи, яких тепер у селах, як мух у спасівку. А ті, хто вештається без діла і обскубує батьківські мізерні доходи чи бабусині пенсії, нехай теж беруть приклад із 82-річного газди. Кінь, корова, п'ятеро свиней, 1,40 га городу – не весь хазяйський набуток Кондратюків. До речі, Іларіон Маркович сам ходить за плугом і, як кажуть, борозни не псує, і нікого не вмовляє пособити... Гарт трудоголіка дається взнаки.

Колись напроорокували, що йому проживе 103 роки. Тож нехай допомагає Господь у життєвих справах, яких із віком у Іларіона Кондратюка не меншає...

Віталій ТАРАСЮК.